

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

"SƏS" qəzeti mənim
üçün ən əziz qəzətdir

Milli oyanışımızın
zirvəsi

3

Nö 210 (7378)

SƏS

Qəzet 1991-ci il
yanvarın 11-dən çıxır

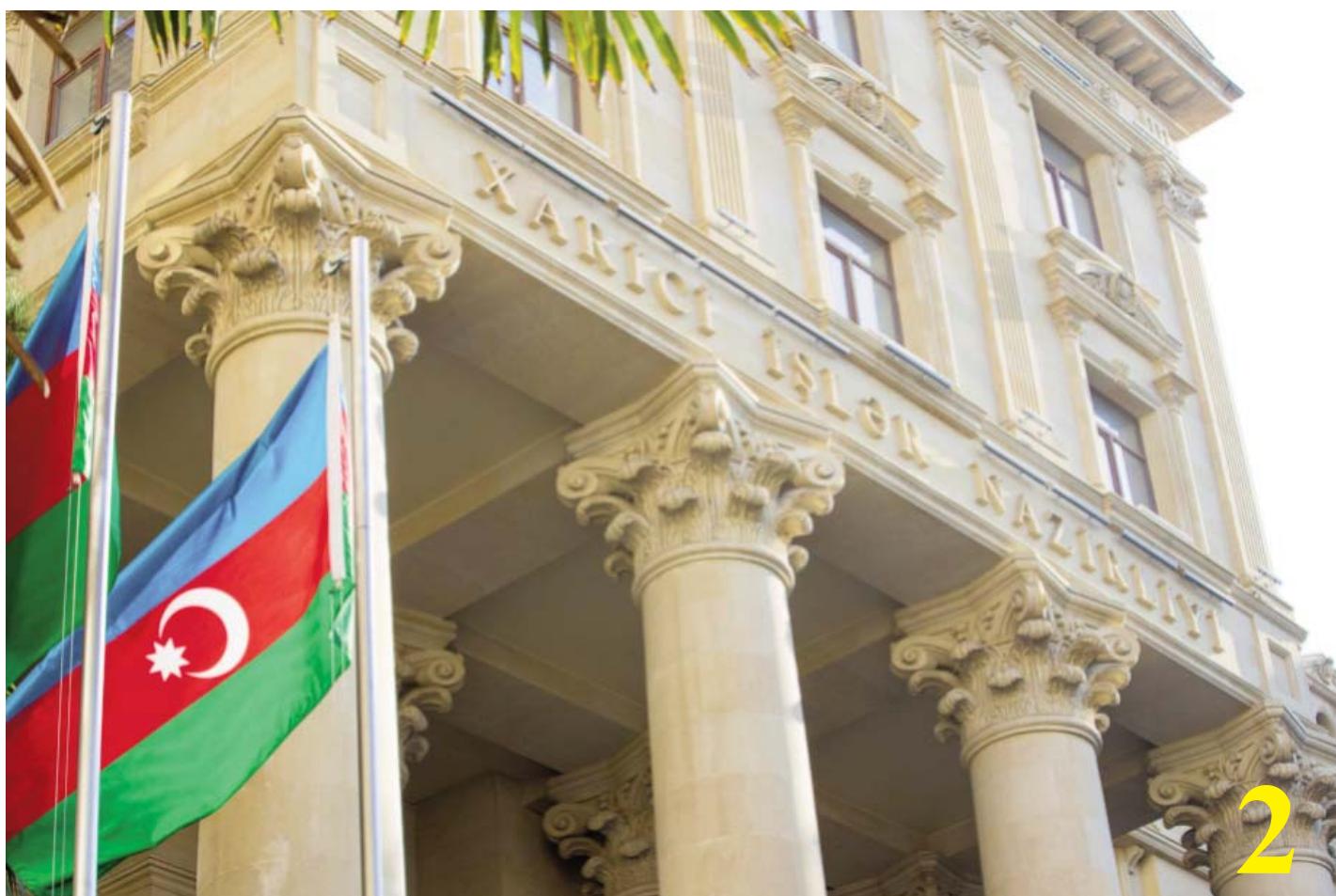
15 noyabr 2025-ci il.
Qiyməti 60 qəpik

Volodimir Zelenski
Prezident İlham Əliyevə
zəng edib

2

Azərbaycan Rusiyaya nota verdi!

2

“Yeni Azərbaycan Partiyasının
müasir dövlətçilik tariximizdə
yeri və rolu”

3

Müsavat və AXCP-nin fə-
liyyətinə xitam verilir

5

Qızılın bahalaşmasına
səbəb nədir?

8

Fövqaldövlətlərin
atom təhdidləri artırı:
global təhlükəsizlik
təhlükədə

Peledən sonra 400
qol vuran ən gənc
futbolçu - Mbappe!

8

Asiya İnkışaf Bankı Azərbaycan dövləti ilə yanaşı, özəl sektorla da uğurlu əməkdaşlıq edir

Prezident İlham Əliyev Asiya İnkışaf Bankının nümayəndə heyətini qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev noyabrın 14-də Asiya İnkışaf Bankının prezidenti Masato Kandanın rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib. AZERTAC xəbər verir ki, görüşdə Azərbaycan ile Asiya İnkışaf Bankı arasında səmərəli əməkdaşlıqla toxunuldu, birgə layihələrin uğurlu icrası qeyd edildi. 1999-cu ildən indiyədək Asiya İnkışaf Bankı tərəfindən nəqliyyat, su təchizatı, enerji, maliyyə, tehsil, səhiyyə və digər sahələri əhatə edən 145 kredit, grant, investisiya və texniki yardım layihələri üzrə Azərbaycana 5,5 milyard dollar dəyərində maliyyə dəstəyinin göstərildiyi vurgulandı.

Asiya İnkışaf Bankının Azərbaycan dövləti ilə yanaşı, özəl sektorla da uğurlu əməkdaşlıq etdiyi qeyd olundu. Bu xüsusda neft-qaz, elektrik enerjisi, yol, dəmir yolu, kənd tə-

sərrüfatı, su təchizatı, çirkab suların axıdılması və digər istiqamətlərdə icra olunan birgə layihələrə toxunuldu.

Söhbət zamanı Azərbaycanla Ermənistan arasında sülh gündəliyinin ireli aparılması istiqamətində Vaşinqtonda əldə edilmiş nailiyyətlərin regionun nəqliyyat-tranzit imkanlarının genişləndirilməsi üçün də böyük

imkanlar yaratdığı diqqətə çatdırıldı.

Görüşde Mərkəzi Asiya-Azərbaycan-Avropa marşrutu üzrə bağlantılının önemi qeyd edildi. Həmçinin ölkəmizle

Volodimir Zelenski Prezident İlham Əliyevə zəng edib

Noyabrın 14-də Ukrayna Prezidenti Volodimir Zelenski Azərbaycan Respublikası Prezidenti İlham Əliyevə zəng edib.

Volodimir Zelenski Rusyanın raket zərbəsi nəticəsində Azərbaycanın Ukraynadakı səfirliliyinin inzibati binasının növbəti dəfə raket zərbəsinə meruz qalmamasını qıñayıb və bu hadisə ilə bağlı ciddi narahatlığını bildirib.

Dövlətimizin başçısı da öz növbəsində ölkəmizin Ukraynadakı səfirliliyinin binasının növbəti dəfə raket zərbəsinə meruz qalmasını pisləyib və bununla əlaqədar ciddi narahatlığını ifadə edib, beynəlxalq hüququn norma və prinsiplerine əsasən diplomatik nümayəndəliklərə qarşı bu cür hücumların qəbul edilməz olduğunu vurğulayıb.

Telefon söhbəti zamanı Volodimir Zelenski ölkəmizin Ukraynaya humanitar dəstəyinə görə təşəkkürünü bildirib. Dövlət başçıları, həmçinin ikiterəfli əlaqələrə dair fikir mübadiləsi aparıblar.

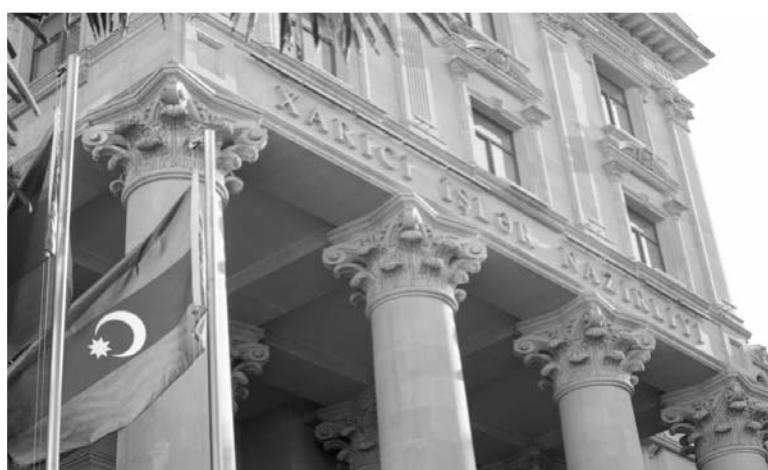
bank arasında yeni layihələrə toxunuldu, bu xüsusda dəmir yolu, metro şəbəkəsinin genişləndirilməsi və su təchizatı ilə bağlı əməkdaşlıq məsələləri müzakirə olundu.

mətgahının zədələndiyi, həmçinin diplomatik nümayəndəliyin ərazisinə ciddi ziyan dəyidiyi diqqətə çatdırılıb.

Eyni zamanda, 2025-ci il avqustun 8-18-də Odessa vilayətində SOCAR şirkətinin neft bazasına dron hücumları edildiyi, nəticədə işçilərin xəsarət aldığı, infrastrukturə böyük zərər vurulduğu xərfləndi. Bütün bu faktların raket hücumlarının məqsədi olması barədə suallar yaratıldığı vurğulanıb. Eyni zamanda, bütün bu faktlara dair Rusiya tərəfinə əvvəller rəsmi notalarla məlumat verildiyi, həmçinin Ukraynadakı diplomatik temsilçiliklərimizin yerləşdiyi binaların koordinatlarının hələ 2022-ci ilin aprelində Rusiya tərəfinə təqdim edildiyi, koordinatların Rusiya Müdafiə Nazirliyi tərəfindən nezərə alınacağına birləşdirildiyi xərfləndi.

Görüşdə diplomatik temsilçiliklərimizə bu kimi hücumların qəbul edilməz olduğu diqqətə çatdırılıb, Rusiya tərəfindən məsələ üzrə müvafiq anlaşma aparılması və etrafı izahat verilməsi tələb edilib.

Azərbaycan Rusiyaya nota verdi!

Son partlayış nəticəsində səfirliliyin ərazisinin hasarının bir hissəsinin tamamilə dağıldığı, konstruksiyaların, xidmeti avtomobilərin, inzibati binanın və səfirliliyin konsulluq şöbəsinin zədələndiyi, həmçinin diplomatik nümayəndəliyin ərazisine ciddi ziyan vurulduğu, xoşbəxtlikdən bu zərbənin insan tələfatına səbəb olmadığı qarşı tərəfə bildirilib.

Beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərinə zidd olan bu kimi raket hücumlarının əvvəller de baş verdiyi xərfləndi. Xüsusiət 2022-ci il martın 10-da Azərbaycanın Xarkovdakı fəxri konsulluğunun bi-

nasına aviazərbə nəticəsində inzibati binanın ciddi dağıntılara məruz qaldığı və xidmeti avtomobilin yararsız hala düşdüyü qeyd edilib.

Bununla yanaşı, 2024-cü il yanvarın 2-də Rusiya tərəfindən "Kinjal" raketili həyata keçirilən hava zərbəsi nəticəsində səfirliliyin inzibati binasından təqribən 35 addım məsafədə diametri təxminən 3 metr olan krater yarandığı və yer səthindən 8 metr dərinlikdə detonasiya baş vermediyi üçün partlamamış sursat aşkar edildiyi bildirilib.

2025-ci il avqustun 28-də isə Azərbaycanın Ukraynadakı səfirliliyinə təxminən 50 metr məsafədə endirilmiş hava zərbəsi nəticəsində səfirliliyin inzibati binasının və konsulluq şöbəsinin, səfirlərin iq-

"Yeni Azərbaycan Partiyasının müasir dövlətçilik tariximizdə yeri və rolü"

İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycanın əldə etdiyi tarixi nailiyyətləri, 2020-ci ildə qazandığı şanlı Zəfəri və 2023-cü ildə ölkəmizin suverenliyinin tam bərpa olunduğu-

"Konstitusiya və Suverenlik İlli" çərçivəsində Yeni Azərbaycan Partiyası (YAP) və Azərbaycan Milli Konservatoriyasının birgə təşkilatçılığı ilə Yeni Azərbaycan Partiyasının yaradılmasının 33-cü ildönümünə həsr olunmuş "Yeni Azərbaycan Partiyasının müasir dövlətçilik tariximizdə yeri və rolü" adlı tədbir keçirilib.

Tədbirdən önce Konservatoriyanın inzibati binasında müasir müstəqil Azərbaycan dövlətinin qurucusu, xalqımızın Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin büstü ziyarət olunaraq Ulu Öndərin əziz xatirəsi ehtiramla yad edilib. Tədbirdə Ulu

Öndər Heydər Əliyevin, ölkəmizin ərazi bütövülüyü və suverenliyi uğrunda canlarından keçmiş şəhidlərin, həmçinin bir neçə gün önce Türkiyə Hərbi Hava Qüvvələrinə məxsus hərbi yük təyyarəsinin qəzaya uğraması nəticəsində həlak olanların xatirəsi bir dəqiqəlik sü-

kutla anılıb. Sonra Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himni səslendirilib.

Cıxış edən Azərbaycan Milli Konservatoriyasının rektoru Kamile Dadaş-zadə Ulu Öndər Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə 33 il bundan əvvəl - 1992-ci ilin noyabr ayında Yeni Azərbaycan Partiyasının yaradılmasının müasir dövlətçilik tariximizdə elamətdar hadisə olduğunu qeyd edib. Rektor Prezident İlham Əliyevin rəhbərlik etdiyi Yeni Azə-

baycan Partiyasının ölkəmizi daim irəliye apararaq və önemli nailiyyətlərə imza ataraq ümumxalq etimadı qazandığını vurğulayıb.

Cıxış edən Yeni Azərbaycan Partiyası Sədrinin müavini-Mərkəzi Aparatın rəhbəri Tahir Budaqov Ümummilli Lider Heydər Əliyevin yaradıcısı olduğu Yeni Azərbaycan Partiyasının müstəqillik yolunda inamla irəliləyən Azərbaycanın hərəkəfi inkişafına mühüm töhfələr verdiyini söyləyib. O, Prezident

nu diqqətə çatdıraraq vurğulayıb ki, qazanılan uğurların əsasında dövlət başçısının milli maraqlara əsaslanan məqsədyönlü siyaseti və xalq-iqtidar birliyi dayanır. Sonra çıxış edənlər ölkəmizdə mədəniyyət sahəsində görülən işlər və qazanılan uğurlardan, həmçinin ümumxalq partiyası olan Yeni Azərbaycan Partiyasının mənəvi dəyərlərə və dövlət mənafələrinə əsaslanan fəaliyyətindən bəhs ediblər. Tədbirdə Yeni Azərbaycan Partiyasının sıralarına yeni qəbul olunmuş konservatoriya əməkdaşlarına üzvlük vəsiqələri təqdim edilib. Daha sonra Yeni Azərbaycan Partiyasının Himni səsləndirilib. Tədbirin sonunda bədii hissə təqdim olunub, xatirə şəkli çəkdirilib.

Milli oyanışımızın zirvəsi

Sovet rəhbərliyinin Qarabağ məsəlesi etrafında apardığı anti-azərbaycan siyaseti nəticəsində XX əsrin 80-ci illərinin sonunda Azərbaycanda anti-sovet xalq hərəkatı təşəkkül tapdı. 17 noyabr 1988-ci ildə Bakının əsas meydani sayılan Azadlıq meydanında Azərbaycan xalqının uzunmüddətli mitinqləri başladı. Ermənistənin Azərbaycana qarşı ərazi iddiası irəli sürməsi Qarabağda yaşayan ermənilərin separatçılıq hərəkatı, yüz minlər azərbaycanının tarixi torpaqlarından uzaqlaşdırılması "Meydan hərəkatı"nın əsasını qoyma. Artıq 70 il hökm sürmüş imperiyanın əsl mahiyyəti hər kəsə aydın idi. Onun buxovlarından xilas olmaq məqamı yetişmişdi. 1988-ci ildin noyabrin 17-de 70 il sovet ittifaqının tərkibində yaşayan xalq bu imperiyaya qarşı etiraz olaraq haqq səsini, azadlıq səsini ucaldıb ayağa qalxdı. Milyonlarla insanın meydana yol alması artıq ölkəmizin həyatında döñüş nöqtəsi idi. Ermənilərin Qarabağda azərbaycanlılara qarşı haqsız ərazi iddialarına başlaması, Topxanada törətdikləri vəhşiliklər, Ağdamda isə iki azərbaycanlı qətə yetirmələri xalqımızın haqsızlıqlara qarşı barışmaz mövqeyini, iradəsini ortaya qoymuş oldu.

MİLLİ DÖVLƏTÇİLİYİMİZİN DİRÇƏLİŞİ İSTİQAMƏTİNDƏ İLK BÖYÜK TARİXI ADDIM

17 günlük "Meydan hərəkatı" Azərbaycanın müstəqilliyinin bərpasında mühüm mərhəle kimi tarixə həkk olunub. 17 noyabr Azərbaycanın tarixi salnaməsində azadlıq hərəkatı, döñələş günü olaraq yer alıb. Hər il Azərbaycanda 17 Noyabr Milli Dirçəliş gününün qeyd edilməsi məhz tarixi reallıqlara söyklənir. Milli Dirçəliş yolu milli birlik və milli hərəylikdən keçir. 17 noyabr hadisəsi sübüt etdi ki, Azərbaycan xalqının məqsədi, məramı azadlıq, müstəqillikdir və bu yolda canlar fəda edilsə da, xalq iradəsini qırmaq qeyri-mümkündür.

1990-ci il noyabrin 17-də Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ali Sovetinin yeni tərkibdə ilk sessiyası keçirildi və Muxtar Respublikanın adından "sovət" və "sosialist" sözlə-

ri çıxarıldı. Əlbətə ki, o zaman hełə Azərbaycan imperianın tarix səhnesindən silinməmişdi və Naxçıvanın adından qeyd olunan sözlerinin çıxarılması müstəqilliyimizin qazanılması yolunda çox böyük tarixi addim idi. Bu. Ümummilli Lider Heydər Əliyev milli dövlətçiliyimizin dırçəliş istiqamətində ilk böyük tarixi addim idi. Ulu Öndər Heydər Əliyev sədrliyi ile keçirilən həmin tarixi sessiyada Muxtar Respublikanın dövlət rəmzləri haqqında məsəle de müzakirə olunub. Müzikəredən sonra üçrəngli bayraqın dövlət rəmzi kimi qəbul ilə əlaqədar təklif irəli sürüllüb. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin üç rəngli bayraqının bərpa olunması barədə qərar çıxaran sessiya onun dövlət bayraqı kimi qəbul ediləsi ilə əlaqədar Azərbaycanın Ali Soveti qarşısında vesat qaldırb. Beləliklə, milli dirçəlişdən milli tərəqqiyə doğru uzanan tarixi yolun başlangıcı qoymuldu.

AZƏRBAYCAN XALQININ MILLİ OYANIŞININ ZİRVƏSİ

Ulu Öndər Heydər Əliyevin 1993-cü ilin iyun ayının 15-də yenidən Azərbaycana rəhbərliyə qayıldı. Azərbaycan həyatında döñüş nöqtəsi oldu. Azərbaycanda inkişafın yeni mərhəlesi başlandı. XX əsrin 80-ci illərinin sonu, 90-ci illərinin əvvəllerində Azərbaycanda baş ve-

rən ictimai-siyasi hadisələr nəticəsində, ölkəmizdə bütün sahələrdə yaşanan tənəzzül ölkəni böhran vəziyyətə salmışdır. Dahi Şəxsiyyət Heydər Əliyevin siyasi kursu sayəsində, Azərbaycan özünün müstəqilliyinin sütunlarını möhkəmlətdi, onun dünyaya ineqrasiya olunmasına töhfələrini verdi. Ulu Öndər Heydər Əliyev Şəxsiyyət, Siyasi Xadim, xalqın dayağı, onun hərəkətəvərici qüvvəsi olaraq, Azərbaycan tarixində əsrin Lideri olduğunu təsdiqlədi. Ümummilli Lider Heydər Əliyevin hakimiyyətə qayıdışı ilə ölkəmizdə böyük sıçrayış baş verdi. Həmin tarixə qədər son illərdə baş verən hadisələr, xalqı, bütövlikdə, uğuruma sürükleyən məqamlar - ister ölkə daxilində, isterse də xaricində onun sütunlarını zəiflətməye başlamışdı. Bele bir zamanda, xalqın təkidi və istəyi ilə hakimiyyətə gələn, Qayıdışı ilə böyük nailiyyətləri Azərbaycan salnaməsinə daxil edən Ulu Öndər Heydər Əliyev Ona etimad göstərənlərin ümidi doğrultdu. Ölkəmizdə iqtisadi sabitliyin təmin edilməsi, tənəzzüle uğramasının qarşısının alınması və yeni dövrün tələblərinə uyğun şekilde islahatların həyata keçirilməsi önemli idi ki, Ulu Öndər Heydər Əliyev də müdrikəsinə dövrün irəli sürdüyü bu tələbləri müstəqil Azərbaycan dövlətində aradılacak şəkildə həyata keçirdi və ölkəmizdə yeni iqtisadi mühit, azad bazar iqtisadiyyatı formalasdı. Sonrakı dövrlərdə Azərbaycan vətəndaşları-

nın sosial durumunun yaxşılaşdırılması ilə bərabər, dövlət quruculuğu siyasetinin ardıcıl surətdə həyata keçirilməsi, Azərbaycan dövlətinin beynəlxalq nüfuzunun artırılması istiqamətində addımlar atıldı.

Ulu Öndər Heydər Əliyevin siyasetini uğurla davam etdirən Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin dərin məzmunlu və çoxşaxəli siyasi kursu ilə müstəqilliyimiz daha da möhkəmlənib. Ən əsası da odur ki, indi Azərbaycan tarixinin en qüdrətli dövrünü yaşayır. Dünyada söz sahibi olan Azərbaycan Cənubi Qafqazın lideri statusunu daşıyır. Tam müstəqil siyaset yürütməsi də respublikamızın beynəlxalq imicinə müsbət təsir edən əsas amillərdir. Sevindirici haldır ki, bu gün Azərbaycan Zəfər şəhəri, bir xalq, dövlət olaraq da dünyada tanınır. 30 ilə yaxın düşmən tapdağı altında olan torpaqlarımızın işğaldan azad edilməsi və Vətən müharibəsindəki Qələbə Azərbaycanın beynəlxalq nüfuzunu daha da yüksəldib. Bu qələbə Cənab Prezident İlham Əliyevin qətiyyəti, xalqımızın inamı və şəhidlərimizin qanı bahasına əldə olundu. Ali Baş Komandanımızın rəhbərliyi ilə ordumuz Ermənistana böyük zərba vurdu və əzəli torpaqlarımız işğaldan azad olundu. Ulu Öndərin məhvolma təhlükəsindən xilas edib inkişaf yoluna çıxardığı Azərbaycan dövləti sözün əsl mənasında, daha da möhkəmlənib.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə bölgələrin idarəciliyində yeni mərhələ

2025-ci ilin 12 noyabr tarixində Prezident cənab İlham Əliyevin Naxçıvanda Prezidentin yeni səlahiyyətli nümayəndəsini və bir sıra rayonların icra hakimiyyətlərinə təyin olunan başçıları qəbul etməsi ölkəmizdə idarəetmə sisteminin keyfiyyətcə yeni mərhələyə qədəm qoyduğunu göstərdi. Prezidentin çıxışında səsləndirilən fikirlər dövlət idarəciliyində şəffaflıq, məsuliyyət, vətəndaşlara xidmət və sosial ədalət prinsiplərinin daha da gücləndirilməsinə yönəlmüş mühüm strateji mesajları idi.

Azərbaycan Prezidenti bir dəha vurğuladı ki, dövlət məmurlarının başlıca vəzifesi xalqa xidmət etməkdir. Bu, dövlət idarəciliyinin mahiyyətini və dövlət qulluqçularının əsas məsuliyyətini müəyyən edən prinsipial yanaşmadır.

Prezident cənab İlham Əliyev qeyd etdi ki, rəhbər vəzifə daşıyan hər bir şəxs öz fəaliyyətində xalqla bir yerde olmalı, xalqın maraqlarına xidmət etməlidir. Rəhbərliyin təməl prinsipi vətəndaşa yaxınlıq və səmimiyyət üzərində qurulmalıdır. Dövlət başçısı bildirdi ki, məmur təvazökar olmalı, cəmiyyətdə özünü ədəb və məsuliyyətlə aparmalıdır. Bu yanaşma dövlət idarəciliyində etik davranışın və şəxsi nümunənin vacibliyini göstərir. Prezidentin sözlerinə görə, bəzi

**Həmid MEHDİYEV,
Binəqədi rayon icra
Hakimiyyəti yanında İctimai
Şuranın üzvü**

hallarda məmurların təkəbbürlü davranışları, cəmiyyətdən uzaqlaşması, yaxud korrupsiya halları dövlət siyasetinə kölgə salır. Ona görə dövlət başçısı açıq şəkildə bəyan etdi ki, heç bir qanunsuzluq və korrupsiya hali cəzasız qalmayacaq.

Bu mövqə Azərbaycan Respublikasında şəffaf və hesabatlı idarəciliyin təmin edilməsinə, ictimai etimadın gücləndirilməsinə yönəlmüş ardıcıl siyasi iradənin bərəzənəsi təzahürür. Prezident cənab İlham Əliyev çıxışında son illərdə ölkə boyu həyata keçirilmiş geniş-miqyaslı infrastruktur layihələrinə toxundu. Bildirildi ki, regionlarda elektrik enerjisi, yollar, su təchizatı və sosial infrastruktur sahələ-

rində köklü dönüş baş vermişdir. Bu gün Azərbaycanın bütün bölgələrində müasir yollar çəkilmiş, kənd yollarının böyük hissəsi təmir olunmuş, içməli su layihələri icra edilmişdir. Yeni su anbarlarının və kanalların tikintisi neticəsində kənd təsərrüfatının inkişafı üçün münbit şərait yaranmışdır. Dövlət başçısı vurğuladı ki, regionların sosial-iqtisadi inkişafı proqramları ölkənin bütün bölgələrində insanların rifahını artırmaq məqsədilə ardıcıl şəkildə həyata keçirilir. Təhsil, səhiyyə, idman və sosial obyektlərin tikintisi dövlətin vətəndaş rifahına yönəlmüş siyasetin praktiki göstəricisidir.

Prezident cənab İlham Əliyev çıxışında qeyd etdi ki, bölgələrdə işsizlik səviyyəsinin azaldılması və yerli istehsalın gücləndirilməsi dövlətin əsas iqtisadi prioritetlərindən biridir. Dövlət tərəfindən özü-nüüməşgulluq proqramı, güzəştli kreditlər və sahibkarlığa dəstək mexanizmləri uğurla icra olunur.

Bu siyasetin məqsədi regionlarda yeni iş yerlərinin açılması, əhalinin iqtisadi feallığının artırılması və paytaxt mərkəzli miqrasiyanın qarşısının alınmasıdır. Prezident xüsusi kənd təsərrüfatı və turizmin inkişafını bölgələrin iqtisadi dırçılışində aparıcı amillər ki-

mi göstərdi. Dövlət başçısı ekoloji məsələlərə da xüsusi diqqət yetirdi. O, vurğuladı ki, Azərbaycanın bölgələrində ekoloji vəziyyət sabitdir, lakin ətraf mühitin qorunması və təbii resursların səmərəli istifadəsi daim diqqət mərkəzində olmalıdır.

Prezident Bakı və Sumqayıtın keçmişdə ekoloji problemlərlə üzüldüyünü, lakin bu sahədə köklü dəyişikliklərə nail olunduğu

qeyd etdi. "Qara şəhəri Ağ şəhəre çevirdik" ifadəsi ölkəmizin ekoloji və şəhərsalma siyasetinin uğurunu simvolize edir. Bölgələrdə ekoloji tarazlığın qorunması üçün qanunsuz tikintilərin, çay məcralarının dəyişdirilməsinin və təbii sərvətlərin məqsədsiz istifadəsinin qarşısının alınması vacib məsələ kimi vurğulanmışdır.

Prezident cənab İlham Əliyev yeni təyin olunan məmurlara müraciət edərək bildirdi ki, onların üzərinə düşən əsas vəzifə dövlətə və xalqa sədaqətlə xidmət etməkdir. Dövlət başçısı hər bir məmuran fealiyyətinə şəxşən nəzarət edəcəyini və etimadın doğruldulmasının əsas meyar olduğunu bəyan etdi. Bu çıxış, əslinde, Azərbaycanda yeni nəsil idarəetmə fəlsəfəsinin formallaşmasının göstəricisidir. Bu fəlsəfənin mərkəzində xalqın rifahi, dövlətin inkişafı, sosial ədalət və şəffaflıq prinsipləri dayanır.

Prezident cənab İlham Əliyevin Naxçıvanda keçirdiyi qəbul və bu zaman səsləndirdiyi fikirlər ölkəmizin gələcək inkişaf istiqamətlərini müəyyənləşdirən strateji baxışın ifadəsidir. Dövlət başçısının çıxışında əsas xətt - xalqa xidmət, ədalət, şəffaflıq və məsuliyyət prinsiplərinin möhkəmləndirilməsidir. Bu prinsiplər əsasında formalaşan yeni idarəetmə modeli Azərbaycanın bütün bölgələrində dayanıqli sosial-iqtisadi inkişafi təmin edir. Yeni təyin olunan rəhbərlərin üzərinə düşən vəzifə bu etimadı doğrultmaq, Prezidentin siyasetini laiqince həyata keçirmək və xalqın etimadını qazanmaqdır.

Dövlət Gömrük Komitəsinin nümayəndələri masaüstü simulyasiya təlimində iştirak ediblər

"liq Planı"nın yenilənməsi məqsədilə çoxtərəfli seminar təşkil edilib. Planın nəzərdən keçirilməsi və təkmilləşdirilməsi prosesində əsas mərhələlərdən biri masaüstü simulyasiya məşqinin keçirilməsi olub. ÜST-nin Avropa Regional Bürosu və ÜST-nin Cənubi Qafqaz üzərə Səhiyyə Fövqəladə Hallar Mərkəzi tərəfindən ölkədə tənəffüs yolları patogenləri pandemiyasına hazırlıq üzrə keçirilən masaüstü simulyasiya təlimində iştirak ediblər.

Qeyd edək ki, Dövlət Gömrük Komitəsinin Tibbi Xidmət İdarəsinin rəis müavini Şahlar Mirqasım digər beynəlxalq ekspertlərlə yanaşı, həmin tədbirdə fasilitator qismində çıxış edib.

Azərbaycanın 2020-ci ildən sonra formalasdırıldı yeni regional reallıq "Böyük Qayıdış" prosesi ni həm siyasi, həm təhlükəsizlik, həm də sosial-iqtisadi baxımdan ölkənin uzunmüddətli inkişaf gündeliyinin əsas xəttine çevirdi. 2020-2025-ci illər arasında görülən işlər göstərir ki, Azərbaycan hökuməti azad edilmiş ərazilərdə dövlətçilik modelini sıfırdan qurmaqla yanaşı, bu bölgəni strateji inkişaf zonası kimi müəyyən edib və kompleks şəkildə idarə olunan vahid program həyata keçirir. Bu programın əsas üstünlüyü onun mərhələli, planlı ve davamlı xarakter daşımasıdır". Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında millət vəkili Aydın Mirzəzadə deyib.

Onun sözlərinə görə, bu beş il ərzində ilk növbədə təhlükəsizlik məsələlərinin həlli prioritet təşkil edib. Ərazilərin mina və digər partlayıcı vasitələrdən təmizlənməsi, sərhəd və daxili təhlükəsizlik infrastrukturun qurulması, dövlət suverenliyinin tam bərpası böyük qayıdış üçün ilkin şərt idi: "Xüsusi 2023-cü ilin sentyabrında separatçılıq ocağının aradan qaldırılması ilə bölgədə milli təhlükəsizlik tam təmin olundu və prosesin növbəti mərhələsinə kecid mümkün oldu. Təhlükəsizliyin təmİNindən sonra azad olunmuş ərazilərdə geniş-miqyaslı infrastruktur layihələri həyata keçirildi. Yol, su, elektrik, qaz və kommunikasiya xətlərinin çəkilməsi, hava limanlarının istifadəyə verilməsi, yeni şəhər planlaması və "ağlı kənd" modellərinin tətbiqi bölgənin inkişafına strateji təkan verdi. Füzuli, Zəngilan,

"Böyük Qayıdış" prosesində azad olunmuş ərazilərin bərpası uğurla davam edir"

Laçın, Kəlbəcər və digər rayonlarda aparılan bu işlər regionun tamamilə yeni iqtisadi məkan kimi formalşmasına zəmin yaratdı. Bir vaxtlar tamamile dağıdılmış şəhərlərin qısa zaman ərzində müasir, planlı şəkildə yenidən qurulması dövlət gücünün və siyasi iradənin praktiki göstəricisi kimi çıxış edir.

2022-ci ildən başlayaraq prosesin sosial mərhəlesi - vətəndaşların öz yurdularına qaytarılması həyata keçirilməye başladı. Laçın, Zəngilan, Füzuli və Şuşada ilk köçlər artıq baş tutub və bu prosesin mərhələləri şəkildə genişlənməsi nəzərdə tutulur. Köçürülen ailələr üçün inşa edilmiş müasir yaşayış massivləri,

məktəblər, xəstəxanalar, sosial xidmət mərkəzləri və iş yerlərinin yaradılması dövlətin bölgəyə yalnız fiziki deyil, həm də sosial həyat qaytardığını göstərir.

Bununla yanaşı, "Böyük Qayıdış" iqtisadi və strateji layihələrlə də müşayiət olunur. Azad olunmuş ərazilərin turizm, kənd təsərrüfatı, bərpəolunan enerji və logistika baxımından böyük potensiala malik olması bu regionu Azərbaycanın gələcək iqtisadi xəritəsinin mü Hüüm mərkəzinə çevirir. Xüsusile Zəngəzur dəhlizinin açılması perspektivi və bölgədə planlaşdırılan yaşıllı enerji zonası Qarabağ tekke ölkə miyandasında deyil, regional kontekstdə də strateji oyunçuya çevirəcək. 2020-2025-ci illər ərzində görülən işlər həm də beynəlxalq seviyyədə Azərbaycanın mövqelerini möhkəmləndirdi. Azad olunmuş ərazilərin bərpası ilə bağlı təqdim olunan layihələr, xariçi investisiya çağırışları, qardaş və dost ölkələrin tikinti və humanitar layihələrdə iştirakı Azərbaycanın bu məsələyə nə qədər açıq, şəffaf və uzunmüddətli yanaşlığını nümayiş etdirir".

Ziya Hikmətoğlu

Müsavat və AXCP-nin fəaliyyətinə xitam verilir

Ramiz Mehdiyevin dəstəsinin daxilində gərginlik yeni mərhələyə keçir

Daha ağır fəlakətlə vəziyyətə üzləşməkdedir. Çünkü bu üzənənraq məsləhətlərlə yanlış və xarici maraqlı dairələrin istek və arzularına uyğun siyaset aparırlar. Bunu da AXCP, Müsavat, "Milli Şura" kimi özəl maraqların daşıyıcısı rolunda çıxış edən dağıdıcı qüvvələr Azərbaycan siyasi arenasında arzuolunmaz təşkilatlara çevirirlər. Ağır böhranlı vəziyyətdən çıxmak üçün dağıdıcı müxaliflər nifret edilən düşmən qüvvələrə əməkdaşlıq etməkdən çəkinmirlər. Yada salmaq lazımdır ki, 2018-ci il, daha sonra isə 2021-ci il də AXCP sədrı Əli Kərimlinin Rusiyada fəaliyyət göstərən "Taşır" şirkətlər qrupunun rəhbəri Karapetyan Samvel Sarkisoviç və "Royalsys Engineering" şirkətinin sahibi David Qalustyanyla əlaqəlerinin olmasına dair isətər Rusiya, istərsə də Azərbaycan mətbuatında xəbərlər dərc olunmuşdur. Xəbərə görə, səzügedən erməni milyarderlər Rusiyada yaşayın və bazarlarda çalışan Azərbaycandan olan AXCP üzvlərinə maliyyə yardımçıları göstərib. Həmin maliyyə vəsaitləri sonradan müxtəlif vasitələrlə Əli Kərimliyə çatdırılıb. Bu iyrənclik doğuran faktın üstü AXCP fəali Rüstəmov Saleh Mehərrəm oğlunun həbs olunmasından sonra üzə çıxdı. Araşdırılmalar əsasında məlum oldu ki, Saleh Rüstəmov Əli Kərimlinin təlimati əsasında Moskvada şirkətində çalışan Jeyra Adolfovanın adına "Sberbank"da hesab açıb və həmin hesaba hər ay 30.000 ABŞ dolları məbləğində pul köçürüb.

Pullar dəstə və ortağı Vüqar Məmmədov vasitesi ilə Bakıda yaşayan Cabir Hüseynliyə, bəzi hallarda isə qardaşı oğlu Vidadi Rüstəmliyə çatdırılıb. Bakı ilə əlaqələr "WhatsApp" prqrəm vasitəsi ilə saxlanılıb. Həmin qrupda 34 nəfər yer alındı ki, onlar qaranlıq məsələləri bir-biri ilə müzakirə edir və ortaq məxrəcə gedirdilər. Adətən, Moskvadan göndərilən pullar AXCP Rəyaset Heyetinin üzvü Mehərrəmov Aqil Əli oğlu, Nərimanov rayon şöbəsinin sədri Həsənov Babək Qəzənfər oğlu və partiyaların Gənclər Komitəsinin Ali Məclisinin sədri Nəsimov Ruslan Şamil oğlu vasitəsilə Əli Kərimlinin

evində ona çatdırılıb. Pulu aldıdan sonra Əli Kərimli Saleh Rüstəmliyə "WhatsApp" prqrəm vasitəsilə təşəkkürünü çatdırıb. Ə.Kərimli aldığı pullardan bir qismini Fransada özüne qondarma internet TV yaradan Qənimət Zahidə də ötürüb.

Niye məhz Rusiya?

Suallar yaranır, niye məhz Rusiyadan Əli Kərimliyə pul vəsaitləri göndərilib? Adətən Müsavat, AXCP funksionerləri sözən Rusiyani təqnid edir, rəsmi Moskvaya qarşı sərt ittihamlarla çıxış edirlər? Bu yerde xoruzun quyuğu görünür. Məlum olur ki, Ə.Kərimli, İ.Qəmbər və digərləri əslində cəmiyyəti aldatmağa çalışırlar. Özlərini üzdə Rusiyaya qarşı sərt mövqədən çıxış edən şəxslər kimi göstərir, əməldə Moskvadakı qaranlıq dairələrlə geniş əməkdaşlıq əlaqələri qururlar. Nəzərə almaq lazımdır ki, 2013-cü il prezident seçkiləri ərefəsi Rusiyada "milyarderlər ittifaqı" deyilən qondarma qurum yaradılmışdır. Həmin qurumun yaradıcılarından olan Baş nazirin keçmiş müavini Abbas Abbasov və isə adımı Söyüd Sadıqov Milli Şura təmsilçiləri ilə əlaqələr quraraq seçkilərde iştirak edəcək namizədlərinin kinorejissor Rüstəm İbrahimbəyov olmasını təklif etmişdilər. Əli Kərimli, İsa Qəmbər və Milli Şuranın digər təmsilçiləri təklifi qəbul etmişdilər. Beləliklə, Kremlə yaxınlığı ilə seçilən Rüstəm İbrahimbəyov Milli Şuranın sədri və müxalifin seçkilərdə prezidentliyə namizədi olmuşdur.

Yenidən sual yaranır, bəyəm Əli Kərimli, İsa Qəmbər, Arif Hacılı, Cəmil Həsənli və digərləri bilmirdilər ki, Rüstəm İbrahimbəyov Rusiya Kəşfiyyatının rəsmi əməkdaşıdır. Bu qədərmi İsa Qəmbər, Əli Kərimli və digərləri sadələhv idilər ki, Rüstəm İbrahimbəyovun namizədiyinin Kreml tərəfindən irəli sürüldüyünü anlamırdılar? Heç şübhəsiz ki, AXCP və Müsavat liderləri Rüstəm İbarimovun kim və hərəkəti olduğunu yaxşı bilirdilər. Sadəcə, ilər önce Rusiyanın qaranlıq dairələri qarşısın-

da üzərələrə öhdəliklər götürdüklərindən Rüstəm İbrahimbəyovun namizədiyini dəsteklədilər.

Şübhəsiz ki, Əli Kərimli Rusiyadakı pozucu qüvvələrlə əlaqələr qurarkən Bakıdakı himayədarına, xüsusile prezident Administrasiyasının keçmiş rəhbəri Ramiz Mehdiyevlə və ya onun şəbəkəsinə daxil olan vəzifəli şəxslərlə məsləhətleşmələr aparıb. Buna əsas verən amillərdən biri Əli Kərimlinin 2000-ci ildən başlayaraq Ramiz Mehdiyevlə six əlaqələr qurmasıdır. Bu barədə metbuatda kifayət qədər səs yazıları da yayılıb. İddialardan biri de ondan ibarətdir ki, 2003-cü il 15-16 oktyabr iqtisadçılarının təşkilatçıları sırasında Ramiz Mehdiyev olub. Yəni Müsavat, AXCP və digər dağıdıcı ünsürlərə iqtisadçıların tərəfditməsi sifarişini Ramiz Mehdiyev verib. O zaman müxalifin əsas dayaq nöqtəsi Müsavat başçısı İsa Qəmbər hesab olunurdu. Müsavat başçısı İsa Qəmbər az qala müxalifin "xaç atasına" çevrilmişdir. Ancaq rüsvayçı seçki məglubiyəti İ.Qəmbəri müxalifin "bom"u səviyyəsinə enməsinə gətirib çıxardı. Rüsvayçı məglubiyətlərini ört-basdır etmək üçün dağıdıcı ünsürlər sifarişlərə uyğun olaraq 16 oktyabr iqtisadçıları töredilər. Bakı şəhərində nəqliyyatın hərəkətini iflic vəziyyətə salıdalar, dükənlərin, avtobusların şüslərini sindirdilər, insanlara xəsarətlər yetirdilər. Bununla da iqtisadçılar şəhərdə ictmai siyasi sabitliyi pozmağa çalışılar. Ancaq nəyəse nail ola bilmədilər. Qısa müddətə müxalif məsləhətlərlə həbs edilərək, məhkəmənin qərarı ilə layiq olduları cəzəni aldılar.

Əli Kərimli və İsa Qəmbərin həbsi üçün hüquqi baza mövcuddur

Görünən ondan ibarətdir ki, 2003-cü il hadisələrindən 22 ilə qədər vaxt keçməsinə baxmayaraq Müsavat, AXCP kimi pozucu partiyalar siyasi hədəflərini dəyişməyiblər. Yenə

də qarşıdurma yaratmaq, iqtisadçılar törətməyə məqam axtarırlar. Xüsusile də, 44 günlük Vətən müharibəsində əldə olunan qəlebədən ciddi narahatlıq keçirən Əli Kərimli, Cəmil Həsənli, İsa Qəmbər, Arif Hacılı və digərləri hər vəchle xalqın qələbə ehvalı-ruhiyyəsinə kölgə salmağa çalışırlar. Bunun üçün hər cür iyrənc vasite və üssüllərdən istifadə etməkdən çəkinmirlər. Təbii ki, belə dağıdıcı yol tutan siyasi partiya cəmiyyət üçün təhlükə mənbəyidir. Onlar hər an müəyyən xarici qüvvələrdən dəstək almaqla ölkəmizin dünya miyandasında imicinə ləkə ola biləcek iqtisadçılar, qarşıdurmalar yarada, siyasi sabitliyi pozmağa cəhd edə bilərlər. Ona görə də, AXCP və Müsavat kimi partiyaların fəaliyyətinə son qoyulmalı, İsa Qəmbər, Əli Kərimli, Cəmil Həsənli, Arif Hacılı və digərləri dərhal həbs olunmalıdır. Bun üçün hüquqi baza mövcuddur. Qanun imkan verir ki, dağıdıcı yol tutan siyasi partiya leğv olunsun. Nəzərə almadıq lazımdır ki, bir sıra ölkələrdə dövlət maraqlarına, eləcə də "siyasi partiyalar haqqında qanun"azidd fəaliyyət yolu tutan partiyaların dövlət qeydiyyatları leğv olunur.

Buna misal kimi qardaş ölkə olan Türkiyədə son üç il ərzində dörd partiyaların fəaliyyətinin leğv edilməsini, aparıcı müxalif partiyası hesab edilən CHP-nin sədr müavini, İstanbul Böyük şəhər Bələdiyyə sədri Əkrəm İmamoğluun həbs edilməsini göstərmək olar. Eyni zamanda qısa müddət ərzində Ukraynada 11, Rusiyada 3 siyasi partiyaların fəaliyyətinə son qoyulub. Gürcüstanda keçmiş prezident M.Sakaşvili həbs olundu, 4 partiyaların isə dövlət qeydiyyatı leğv edildi. Bu kimi faktlardan çıxış edərək qeyd etmək olar ki, Azərbaycan dövləti dağıdıcı yol tutan Əli Kərimli, Cəmil Həsənli, Arif Hacılı, İsa Qəmbər və digərləri dərhal həbs edilməli, rəhbərlik etdikləri partiyaların fəaliyyətlərinə xitam verilməlidir. Bu baş versə, nəhayət haqqın, ədalətin qələbə çalması, hüququn alılıyin təmin edilməsi olardı.

İLHAM ƏLİYEV

Apostol Kilsəsinə, eləcə də bir sıra bələdiyyələrə qarşı Ermənistən hökumətinin son vaxtları "sərt hərəkətləri" ilə yadda qalan siyasi proseslərin nəzərəçarpacaq dərəcədə intensivləşməsi heç də təsadüfi deyil və ona görə də diqqəti cəlb edir. Həmin siyasi proseslər haqlı olaraq təzyiq dalğası hesab olunur. Maraqlıdır, yeni təzyiq dalğasının arxasında dayanan nədir? Bələdiyyə sədrlərinə və din xadimlərinə qarşı səs-külyü işləri sərf cinayət işi hesab edənlər də var, bunu qarşidan gələn seçkilər ərefəsində siyasi mənzərənin düşünləmiş şəkildə "temizlənməsi" kimi başa düşənlər də. Belə çıxır ki, istənilən halda Ermənistanda baş verənləri ümumilikdə, qorxu kompleksi adlandırmış olar.

Ermənistən hazırkı hakimiyətinin əsində, nəyə arxalandığını düşünən erməni əsilli politoloqlar hesab edirlər ki, heç də aktiv dəstəye və ya ictimai laqeydiyyə arxalanmayan hakimiyət öz mövqeyini, özünü qorumaq üçün çəkindiyi qüvvələrin sıxışdırılmasını, təsir alətlərinin effektivliyini düzgün hesab edə bilər, amma siyasi partlayışı da nezərdən qaçırırmı. Çünkü başa düşür ki, 2018-ci ildəki hadisələrin təkrarlanmasıın və olma riskinin nə dərəcədə böyük olduğunu da fərqlindər. Xüsusən də, məhz 2018-ci ildə siyasi partlayış sayəsində, narazılıq dalğası yaradılması ilə hakimiyətə gələnlər özü məmən riskləri daha yaxşı başa düşürər və elə bununla bağlı qorxu kompleksi də tamamilə başadüşüləndir.

Hazırda Ermənistən hakimiyətinin kilsəyə qarşı kifayət qədər sərt hərəkətlərinin təkcə erməni cəmiyyəti deyil, bütün dünya ictimaiyyəti şahididir. Xüsusən də bələdiyyələrə qarşı sərt addımlar da diqqət mərkəzindədir. Bu sərt addımlar niyə edilir və səbəb nədir? Sözsüz ki, müşahidə edilənlər seçkilərle bağlıdır. Hətta onu da başa düşmək çətin deyil ki, baş verənlər cinayət işi olسا belə, seçkilərle bağlıdır. Bunların hamisənin təsadüflər olduğunu, çoxlu sayıda bələdiyyə işçilərinin və keşiflərin birdən-birə cinayət təsadüflərinin aşkarlandığını və bunun indi təsadüfən baş verdiyini təsvərv etmək, ən azı, bəsət yanaşma, yanlışlıq sayılır. Heç şübhəsiz ki, olanlarda, baş verənlərdə siyasi kontekst var ve hesab etmek lazımdır ki, bu siyasi kontekst seçkiqabağıdır. Əslində, artıq seçkilərə çoxdanlır ki, hazırlıq gedir. Özü də bu, olduqca aktiv bir şəkildə baş verir.

Göründən odur ki, həbs olunan, ittihamedici səbutlara məruz qalanlar açıq-aydın şəkildə müxalif əhval-ruhiyyəni öz ətrafında cəmləyərək bu əhval-ruhiyyəni qızışdırmaqdır. Şübhəli bilinən sekslərdir. İttihamedici səbutlara qarşı təsir və təzyiqlər təxminən eyni paradigmaya uyğundur və görünür, bu paradigmə seçkilərə qədər hələ davam edəcək. Hətta ən çox diqqət çekən həm də odur ki, Ermənistən hakimiyəti öz tərəfdarlarının dəstəyinə belə ümid etmir. Yəni hökuməti dəstəkləyən insanlara belə güvənilmir. Səlahiyyətlilər birmənalı olaraq, hakimiyəti dəstəkləyən və istənilən şəraitdə onu dəstəkləyəcək insanları belə seçkide qalib gəlmək üçün yeterli hesab etmir.

Müvafiq olaraq, təbii ki, iki vəzifənin, iki tapşırığın verildiyi belli olur. Birincisi, fəlliğə aşağı seviyyədə saxlamaq, xeyli sayıda insmanın seçkiyə getməsinin qarşısını almaqdən ibarətdir. Məqsəd tərəfdarlarının görünüməni təmin etməkdir. Eyni zamanda seçkilər ərefəsində narazı və laqeyd elektoratın bir hissəsinə səsvermədən tamamilə uzaqlaşdırmaqdır. Məqsəd budur və buna uyğun olaraq, görünür, "qorxulu" saylığı məsələ elə bir şəkildə həll olunur ki, hətta nəzəri olaraq etirazlar ətrafında toplaşa bilən insanlar belə zərərsizləşdirilir.

Maraqlıdır, bu etiraz merkezlərinin dağıldılması, institusional müxalifətin dağıldılması, sonda nə ilə nəticələnə bilər? Sual oluna bilər ki, 2018-ci ildə nə oldu? Nikol Paşinyan özü də həmin ildə etiraz dalğası sayəsində hakimiyət kursusunu ələ almadı? Bəli, ola bilsin ki, Nikol indi özünü, öz hakimiyətini silkəleyəcək qüvvənin olmasına, kimlə-

Siyasi iradəyə, qətiyyətə sahib olmayanların QORXU KOMPLEKSI

rinse hansısa çevriliş üçün gücünün yetməsini qeyri-mümkün hesab edir və təsirləri də, təzyiqləri de bu səbəbdən edir. Məsələ burasındadır ki, ele 2018-ci ildə hansısa məqamda siyasi alətlərə hakimiyətə təsir etmək faktiki olaraq qeyri-mümkün sayılırdı. Amma, həmin dövrdə müşahidə etdiklərimiz tamamilə başqa, tamamilə fərqli məqamları ortaya qoydu. Haylar özləri də hər şeyin sanki birdən partladığını yəqin ki, unutmayıblar və bu gün Ermənistən hakimiyətindəki qorxu kompleksinin nəyə görə olduğu da məhz bu baxımdan belli olur.

Hazırda Ermənistən üçün ən önemli, ən vacib məsələlərdən biri və birincisi qonşu dövlətlərlə münasibətləri normallaşdırmaqdır. Bunun üçün isə ilk növbədə, uzun zamandır mövcud olan düşməncilik ideyalarını, təcavüzkarlıq və başqlarına məxsus olana sahib olma, ələ keçirme niyyətlərini kənarə qoymaq tələb olunur. Qonşu ölkələrin torpaqlarına göz dikməkdən, işğal siyasetindən yaxa qurtarmayan bir dövlət münasibətləri normallaşdırma, normal qonşuluq siyaseti apara bilmez. Teləb olunan da elə budur. Məhz Azərbaycan tərəfinin də, Türkiye tərəfinin de haqlı tələbi budur. Əgər həqiqətən də Ermənistən sülh şəraitində yaşamaq, sülh danışçıları aparmaq fikrindədir, qonşu dövlətlərə məxsus ərazilərlə bağlı torpaq iddialarından əl çəkməlidir və dövlət attributlarında belə öz əksini tapan belə məqamlara son qoyulmalıdır. Elə konstitusiyada dəyişiklik tələbi ilə bağlı məsələlər də buna görədir. Amma məsələ burasındadır ki, Ermənistən hakimiyətinin bu məsələdə də qorxu kompleksi özünü göstərir. Sülh danışçılarının yubanmasının səbəbi məhz hələ də kəskin şəkildə qərar verə bilməmək və belə bir kəskin qərarı verməkdən qorxmasıdır.

Təbii ki, Ermənistən müxalifeti, xüsusən də revansıstər hələ də hansıa qısa, hansısa mənasız və məkrli fikirlərle çıxış etmələri həmin ölkə hakimiyətinin qərarsızlığınıñ

əsas səbəbi olaraq başa düşülür. Əgər erməni baş nazir Nikol Paşinyan və onun hakimiyət komandası məhz ölkə müxalifətinin təpkisindən qorxmasayıdı, çəkinməsəydi, çoxdan bu məsələlər öz həllini tapardı və sülh danışçıları da artıq başa da çatardı. Görünən odur ki, özü narazılıq aksiyaları fonunda meydana atılan və bu yolla, küçə nümayışları ilə hakimiyəti "yola salan" Paşinyan və onun komandası daha çox qorxur. Dəfələrə ali tribunalardan konstitusiyalarında dəyişiklik barədə müzakirelər edənlərin herdən tamamilə fərqli müstəvidə də çıxış etdiklərinin şahidi olur. Bunlar məhz Ermənistən hakimiyətinin siyasi iradəyə, qətiyyətə sahib olmamasından doğan qorxu kompleksindən irəli gəlir.

Bir çox erməni əsilli politoloqların fikrincə, Ermənistən hakimiyəti hələlik ölkənin müxtəlif bölgələrində hansısa təsirlərə, təzyiqlərə əl atmaqla, sanki kütünlən fikirlərin, hansı reaksiya verəcəyini sınağa çəkmək niyyəti güdür. Bir çoxlarının fikrine görə, hələlik müxalifet düşərgəsində lazımlı "təmizləmələr" aparılır ki, zamanı gəldikdə qarşılurmalar və digər təhlükəli məqamlarla qarşılaşılmasın. Əslində, bu məqam onu göstərir ki, qorxu kompleksi danılmazdır. Bu vaxta qədər işgalçılığı dövlət siyaseti olaraq yürüdən bir ölkənin hakimiyəti bir növ bu yanlış yoldan çəkinməkdən hələ də qorxur, baxmayaq ki, bununla bağlı artıq dəfələrlə fikirlər də səsləndirildiyinin şahidi olmuşdur.

Sözsüz ki, erməni cəmiyyətində hələ də köhne fikirdə olan, hələ də hansıa miflərə inanan, yaxud, reallığa yox, miflərə inanmayı üstün bilənlər var və yetərincədir. Təsadüfi deyil ki, həmin ölkənin baş naziri Nikol Paşinyan özü belə uydurma, yoxsa real Ermənistəninin olması ilə bağlı sualla müraciət edir daxili auditoriyaya. Daha dəqiq desək, erməni baş nazir öz cəmiyyətini məhz reallıqları qəbul etməyə, yalanlardan, uydurmalarдан, miflərdən uzaqlaşmağa çağırır. Amma iş orasındadır ki, hələ də bu çağrıda güvənə

bilmir və qəbul olunacağından qorxur. Qorxur ki, istər qardaş Türkiyə ərazisində olan Ağrıdağla bağlı olan məqamlara, istərdə də Azərbaycanın ərazilərinə qarşı iddiyalara son qoymaq məsəlesi partlayışa səbəb ola bilər. Ona görə qorxur ki, bu partlayış dediyimiz də onun sonunu getirə bilər. Öncədən qeyd olunduğu kimi, cəmiyyətdə yaranan partlayış sayəsində meydana atılan biri kimi daha çox, digərlərindən də çox qorxur.

Məsələ burasındadır ki, bir ölkə hakimiyəti düzgün qərarlar qəbul edərkən, ölkəsinin və xalqının bundan sonrakı mövcudluğu, yaşayışı, taleyi üçün en doğru addımların atılmasına qərar verərkən kifayət qədər qətiyyətli olmalıdır. İstənilən halda, Ermənistən tərəfinin düz 30 ilə taxın işğalı altında olan Qarabağ torpaqlarının işğaldan azad edilməsi ilə bağlı ölkə rəhbərimizin qətiyyəti nümunə olaraq qəbul oluna bilər. Əsrin üçdə birinə yaxın dövr ərzində beynəlxalq tribunallarda, qlobal miqyasda olan tedbirlerdə müvafiq məsələlərin irəli sürülməsi, nəticədə də Qarabağla bağlı məsələlərin diplomatik yolla həll edilməsi tələbi bildirilməsi fonunda beynəlxalq təşkilatların laqeydiyyi ile, münaqişənin həllinə çalışılmaması ilə qarşılaşan Azərbaycan tərəfinin məhz ölkə rehbəri, Ali Baş Komandan, cənab Prezident İlham Əliyevin qətiyyətli mövqeyi, siyasi iradəsi sayəsində cəmi 44 gün ərzində ərazilərini işğaldan azad etməsi çoxları üçün mükəmməl bir nümunədir. İndi məhz Ermənistən hakimiyətindən qətiyyət, siyasi iradə tələb olunan məqamdır. Çoxdanlır ki, siyasi müstəvidə qətiyyətli qərarlar verməsi məhz erməni baş nazir Nikol Paşinyandan və onun hakimiyət komandasından gözlənilir. Məsələ burasındadır ki, hələ də qətiyyətli addım, siyasi iradə müşahidə edilmişdir. Hələ də qorxu kompleksi hökm sürür. Bu, siyasi iradəyə, qətiyyətə sahib olmayanlar üçün xarakterik olan qorxu kompleksidir...

Inam Hacıyev

Fövqəldövlətlərin atom təhdidləri artır: global təhlükəsizlik təhlükədə

Rusiya Prezidenti yeni nüve silahı daşıyıcılarının - Burevestnik nüve enerjisi ilə işləyən limit-siz mənzilli strateji kruiz raketinin və Poseidon pilotsuz sualtı vasitəsinin uğurlu sınaqdan keçirdikdən sonra aşağıdakı məqamları xüsusi silə vurğuladı:

-Burevestnik ve Poseidon müdafie və mülki texnologiyalar sahəsində "gələcək üçün böyük bir zəmin" yaratırlar; bu layihələrin inkişafı bütün 21-ci əsr üçün tarixi əhəmiyyət kəsb edir.

-Burevestnikin mənzili dünyanın bütün məlum raket sistemlərini üstəldədi.

-Gələcək nüve enerjisi ilə işləyən rakətlər də səsdən sürətli olacaq. Artıq Burevestnik kimi nüve

hərəkət sistemlərindən istifadə edərək yeni nəsil silahlar hazırlanır.

-Burevestnik ve Poseidon texnologiyaları perspektivli bir Ay stansiyasının qurulmasına kömək edəcək və Poseidonun yeni iş prinsipləri Arktika şəfəində istifadə üçün texnologiyaların inkişafına təkan verəcək.

-Burevestnik ve Poseidon yalnız yerli istehsal olan materiallardan istifadə edir; onların elektron komponentləri yeni kompüterlər və rabitə sistemləri yaratmaq üçün istifadə edilə bilər. Burevestnikdəki kimi nüve qurğularının kompakt ölçüsü çətin ərazilərdə mədən əməliyyatlarına kömək edəcək.

-Rusiya heç kim üçün təhlükə yaratmır, lakin nüve potensialını inkişaf etdiriyini və artıq Oreshnik sisteminin seriyalı istehsalına baş-

ladığını, Sarmat raketini sistemlərin ise gələn il döyüş hazırlığı və ziyyətənən gətiriləcəyini bildirib.

-Qərb keşfiyyat orqanları Burevestnikin uçusunu izləyib. NATO keşfiyyat gəmisi 21 oktyabrda Burevestnik sınaqları zamanı ərazidə olub. Biz onun işinə müdaxilə etmədik. Qoy görsünlər.

Rusiya Təhlükəsizlik Şurasının dövlət katibinin müavini Dmitri Medvedev Poseidonun qiyamət silahı hesab edilə biləcəyini açıqlayıb və sosial mediada yazıb: "Rusiyanın bütün dostlarını (və xüsusen de axmaq Belçika müdafiə nazirini) uğurlu sınaq münasibətə təbrik edirəm".

"Poseidon sualtı aparati nüve hərəkətverici sistemi ilə təchiz olunub, sürəti və dərinliyi ilə unikaldır, bu da onu tutmağı qeyri-mümkün

Azərbaycan Respublikasının Medianın inkişafı Agentliyi

Yazı Azərbaycan Respublikasının Medianın inkişafı Agentliyinin maliyyə dəstəyi ilə "İnsan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi, vətəndaşların hüquqi, siyasi mədəniyyət səviyyəsinin yüksəldilməsi, sosial və siyasi fəallığının artırılması" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb

edir. Onun gücü Sarmat raketinin gücündən xeyli çoxdur. ABŞ və müttefiqləri Rusyanın cavab zərbəsi imkanlarını məhdudlaşdırın nüvə əle keçirmə sistemləri inkişaf etdiriblər. "Poseidon" dağıdıcı cavab zərbəsi endirmək üçün su altında tamamilə yoxa çıxmışla bu müdafiəni aşır; bu, qiyamət silahı hesab olunur", - deyə D. Kiselyovun "Vesti Nedeli" programında bu silahlardan imkanlarını təsvir edən hesabatda bildirilir.

Hesabatın müəllifləri qeyd ediblər ki, amerikalılar və NATO ilə müharibə vəziyyətində onların bu məsilsiz silahlara qarşı heç bir şansı yoxdur.

ABŞ "Burevestnik" və "Poseidon" sınaqlarına öz nüve sınaqlarını keçirmek kimi bir qərarla cavab verdi və artıq nüve başlığı daşıya bilən strateji raket buraxıb. Analitiklərin fikrincə, ABŞ prezidenti D. Trampin müvafiq qərarı mütenasib görünür, cünki tammiqyaslı yoxlamalarda praktik məna yoxdur və bu na görə də belə bir cavab sırf simvolik ola bilər. Mütəxəssislər hazırladı bu cür sınaqlara ehtiyac olmadığını belə izah edirlər: döyüş başlığı tədqiqatı ilə bağlı bütün məsələləri kompüter modelləşdirməsi, subkritik sınaq və hidrostatik sınaqları demək olar ki, tamamilə əhatə edən bir neçə variant mövcuddur. Hətta yeni nəsil nüve silahlarının (aşağı mehsuldalar, ultra kompakt və ya yeni materiallarla termonüvə silahları) inkişafı ilə belə, partlayışların fizikası eyni qalır, buna görə də model sınaqları kifayətdir.

Məsələn, ABŞ-da bu məqsədə Stockpile Stewardship programı istifadə olunur. Rusiya/Sovet model-ləşdirmə sistemləri ictimaiyyətə açıq deyil; yalnız riyazi modelləşdirmə və mühəndislik təhlili sistemləri haqqında məlumatlar var (məsələn, Logos platforması, baxmayaraq ki, bu, daha çox yerli program təminatını yerləşdirmək üçün milli mühəndisdir). Buna baxmayaraq, onların mövcudluğu məxfidir. Böyük Britaniya və Fransada bu cür sistemlərin mövcudluğu haqqında məlumat var, Çin üçün isə yalnız dolaylı dəllillər mövcuddur (döyüş başlığının yoxlanılması üçün sünü intellekt sistemi təsdiqlənib ki, bu da hesablaşma aparatının və nüve sahəsində tərəbələrin mövcudluğunu göstərir).

Proseslərin riyazi modelləşdirməsi bize bütün məsələləri əhatə etməye imkan verir: hidrostatik, istilik ötürülməsi, neytron fizikası və materiallar. Modeller mövcud eksperimental məlumatlardan istifadə etməklə təsdiqlənir ki, bu da bize detonasiya və komponentlərin qo-

calması zamanı cihazın davranışını proqnozlaşdırmağa imkan verir.

Materialların sıxlıma qabiliyyətini və ya dinamikasını yoxlamaq üçün subkritik testlərdən (özünü təmin edən zəncirvari reaksiyanın başlanmasına səbəb olmayan) istifadə olunur. Hidrostatik tədqiqatlar zamanı parçalanmış material detonasiya zamanı yükün sıxlmasını və simmetriyasını öyrənmək üçün istifadə olunan simulyatorlarla evəz olunur. Neticədə, bu gün tammiqyaslı sınaqlara ehtiyac yoxdur və nüvə və termonüvə silahlarının hazırlanması və istismarında yaranan demək olar ki, bütün problemlər tammiqyaslı nüvə partlayışları tələb etməyən digər üsullarla həll olunur. Bu baxımdan Trampin qərarı hələ də aydın deyil: subkritik testlər (yəni nüvə silahının partlaması ilə əlaqəli olmayanlar) aparılsalar, heç nə dəyişməyəcək; bunu belə yüksək səviyyədə elan etmək belə lazımlı olmazdır.

Bununla belə, analitiklər qeyd edirlər ki, əvvəlki onilliklərde qurulmuş nüvə təhlükəsizlik sistemi sürətlə pisləşir. Vaşingtonun ehtiyatlı hərəkatları səbəbindən həm qlobal, həm də regional təhlükəsizlik pisləşir, risklər isə getdikcə daha da sürətlə artır.

Bu kontekstdə, Kreml liderinin fikrincə, nüvə enerjisi ilə işləyən və nüvə başlığı daşıya bilən kruiz raketini olan Rusyanın "Burevestnik" raketinin cəmi 15 saatlıq sınağı heç bir mənzil məhdudiyyəti olmayan bu raketin yuxarıda göstərilən riskləri azaltmaq və Qərb hava hücumundan müdafiə sistemlərinə nüfuz etmək üçün nəzərdə tutulduğu göstərir.

Yuxarıda qeyd olunanları nəzərə alaraq, "The Spectator" ekspertləri, o cümlədən hətta Britaniyalı ekspert Ouen Mettus artıq Amerikanın "Qızıl Günbəz" hava hücumundan müdafiə sistemi "Burevestnik" ilə keçirə bilmez deyə xəbərdarlıq edib. Kreml hesab edir ki, eyni vaxtda sınaqlardan keçirilən "Burevestnik" və "Poseidon" raketləri Rusiya hərbi-sənaye kompleksinin imkanlarını açıq şəkildə nümayiş etdirir və daha da əhəmiyyətli, onların buraxılışı dünyaya birmənali sınaqları kimi xidmet edir.

Dünya getdikcə nüvə silahları texnologiyasının gücləndirildiyi bir məkana çevirilir və bu da qlobal təhlükəsizlik üçün riskləri artırır. Son ayda Rusiya və ABŞ-in yeni nüvə raketləri sınaqlarını keçirməsi göstərir ki, qlobal risk yüksək olaraq qalır.

Elçin Bayramlı

Mərkəzi Gömrük Hospitalında üçəm körpələr dünyaya gəlib

13 noyabr 2025-ci il tarixində Mərkəzi Gömrük Hospitalında sevinc dolu bir hadisə baş verib - burada sağlam üçəm körpələr dünyaya gəlib. Yeni doğulan balacaların biri oğlan, ikisi isə qızdır. Doğuş yüksək peşəkarlıqla, Mərkəzi Gömrük Hospitalının Mama-ginekologiya şöbəsinin yüksəkxitəslisi mama-ginekoloqu Raziyyə Tapdıqova, Neonatologiya şöbəsinin rəisi, uzman neonatoloq-pediatri Telman Aytayev, neonatoloqlar Minazər Abdullayeva, Aygün Sadıxova, baş tibb bacısı Sevda Abbasova tərəfindən həyata keçirilib.

Mama-ginekologiya şöbəsinin mama-ginekoloqu Raziyyə Tapdıqova və neonatoloq Minazər Abdullayevanın verdiyi məlumatata görə ana və körpələrin sehhəti qənaətbəxşdir, balacalar xüsusi nəzarət altında saxlanılır.

Mərkəzi Gömrük Hospitalının müasir tibbi avadanlıqlarla təchiz edilmiş Doğum və Neonatologiya şöbəsində ana və körpələr üçün təhlükəsiz, rahat və yüksək standartlara cavab verən şərait yaradıb. Şöbə ən son texnologiyalı inkubatorlar, monitoring sistemləri, reanimasion avadanlıqlar və neonatal baxım üçün zəruri olan bütün tibbi vasitələrlə təmin olunub.

Hospitalda çalışan təcrübəli mama-ginekoloqlar, neonatoloqlar və tibb bacıları doğuşdan sonrakı prosesin hər mərhələsini diqqətən izləyir, həm ana, həm də körpələr üçün fərdi yanaşma tətbiq edirlər. Bu şərait sayəsində ana və üçəm körpələr özlərini tam təhlükəsiz mühitdə hiss edir və bərpa prosesini rəhat şəkildə davam etdirirlər.

Mərkəzi Gömrük Hospitalında dünyaya gələn üçəm körpələri və onların valideynlərini ürəkdən təbrik edir, sağlam və xoşbəxt bir gələcək arzulayırlıq!

Qızılın bahalaşmasına səbəb nədir?

İQTİSADÇI
ŞƏRH ETDİ

"Qlobal maliyyə bazarlarında son aylarda qızılın qiymətində müşahidə olunan artım təsadüfi deyil və bir-birini təmamlayan bir neçə əsas faktordan qaynaqlanır. İlk növbədə, dünyada iqtisadi və geosiyasi risklərin artması investorları daha tehlükəsiz aktivlərə yönəldir". Bu sözləri SIA-ya açıqlamasında iqtisadçı ekspert Asif İbrahimov deyib.

Onun sözlərinə görə, qızıl tarixən "risikdən qacış" dövrlərinin ən etibarlı aləti kimi tanınır.

İnflyasiya təzyiqlərinin davam etməsi, ABŞ və Avropa iqtisadiyyatlarında artım templərinin zeifləməsi, eləcə də Yaxın Şərqi və digər regionlarda gərginliklərin dərinləşməsi qızılın tələbini yüksəldən başlıca amillərdəndir: "Digər mühüm faktor mərkəzi bankların davranışlarıdır. Son illər xüsusiəl inkişaf etməkdə olan ölkələrin mərkəzi bankları öz valyuta ehtiyatlarını qorumaq, dollar asılılığını azaltmaq və maliyyə sabitliyini möhkəmləndirmək üçün rekord həcmində qızıl alış həyata keçirirlər.

Mərkəzi bankların bu aqressiv alış bazarда əlavə tələb yaradır və qiymətlərin yüksələsini sürtənləndirir. Faiz siyaseti də qızıl bazarına birbaşa təsir edir. ABŞ Federal Ehtiyat Sisteminin faiz endirimlərinə yaxınlaşacağı ilə bağlı gözlənilər dolların zəifləməsinə və qızılın daha da cazibədar olmasına gə-

tirib çıxarıır. Çünkü faiz dərcəcəleri aşağı düşdükcə investorlar gelir gətirmeyən, lakin dəyər saxlayan aktivlərə - yeni qızılı - daha çox üstünlük verirlər.

Qızılın qiymət artımı inkişaf etməkdə olan iqtisadiyyatlara hem müsbət, hem də mənfi təsir göstərə bilər. Bir tərəfdən, bu ölkələrin valyuta ehtiyatlarının tərkibində qızıl payı yüksəkdirse, onların strateji aktivlərinin dəyəri artır. Digər tərəfdən, zərgərlik və sənaye sahələri üçün xammal kimi qızıldan istifadə edən ölkələrdə istehsal xərcləri yüksəlir. Bundan əlavə, qızılın bahalaşması adətən qlobal maliyyə qeyri-sabitliyinin artması ilə paralel getdiyindən, kapital axınları və investisiya mühiti də təzyiq altına düşür. Yekun olaraq qeyd etmək olar ki, qızılın qiymətində artım trendi qısamüddəti dalgalanmalarla müşayiət olunsa da, yaxın aylarda davam etmək ehtimalı yüksəkdir. İqtisadi qeyri-müəyyənlik, geosiyasi risklər və mərkəzi bankların alış strategiyaları qızılı hələlik ən stabil və etibarlı investisiya alətlərindən biri olaraq saxlayır".

Ziya Hikmətoğlu

ABŞ-da ölen türkiyəli müğənninin sərvəti açıqlandı - 50 milyard 700 milyon...

Türkiyənin tanınmış müğənnisi Muazzez Abacı öten gün ABŞ-də vəfat edib. Türkiyə mətbuatının yazdığını görə, mərhum müğənninin təxminən 50 milyard 700 milyon lire (2 milyard 38 milyon manat) sərvətinin olduğu bildirilir. Abacının Tuzlada bir villası, Kuzuncuk və Şişlide mənzilləri, bank hesablarında böyük məbləğdə nağd pul və iki avtomobili qeyd olunur.

Azərbaycanda fəxri adlara görə 4 mindən çox şəxsə təqaüd verilir

Azərbaycanda 2025-ci il oktyabr ayının 1-nə olan vəziyyətə əsasən, fəxri adlara görə 4701 nəfər təqaüd alır. "Report" xəbər verir ki, bu barədə Dövlət Statistika Komitəsi məlumat yayıb. Belə ki, onlardan 243-ü "Xalq" fəxri adına, 4458-i isə "Əməkdar" fəxri adına görə təqaüd alır.

Qeyd edək ki, "Xalq" fəxri adına görə teyin olunan təqaüdün məbləği 300 manat, "Əməkdar" fəxri adına görə isə 200 manatdır.

"SƏS" qəzetinə abunə kampaniyası davam edir!

«SƏS» QƏZETİNƏ
ABUNƏ OLMAQ İSTƏYƏNLƏR
AŞAĞIDAKI YAYIM
ŞİRKƏTLƏRİ İLƏ ƏLAQƏ
SAXLAYA BİLƏRLƏR

1. Azərpoçt Poçtdaşıma Mərkəzi – 0125984955, 0552004544
2. Azərmətbuat Yayım MMC – 0124411991, 0124404694
3. Səma Mətbuat Yayım – 0125940252, 0503336969
4. Pressinform MMC – 0125115191, 0504560835, 0553156002
5. Qaya Mətbuat yayım – 0125667780, 0502352343
6. Ziya LTD – 0124977696, 0503067744

1 nüsxə 1 aylığı 13.20 AZN

6 aylıq 79.20 AZN

1 illik 158.40 AZN

ABUNƏÇİLƏRİMİZİN XİDMƏTİNDƏYİK
Müraciət, şikayət, yazı, təbrik və başsağlıqlarınızı dərc etməyə hazırlıq!

Peledən sonra 400 qol vuran ən gənc futbolçu - Mbappe!

Madrid "Real"ının və Fransa millisinin hücumçusu Kilian Mbappe klub və milli karyerasında 399 və 400-cü qollarını vurub. Bu, DÇ-2026-nın seçmə mərhələsinin IX turunda Ucrayna millisi üzərində 4-0 hesablı qələbə qazanılan oyunda baş verib.

İyirmi altı yaşı Mbappe əfsanəvi Peledən sonra futbol tarixində bu mərhələyə çatan ikinci ən gənc oyunçu və 27 yaşlı tamam olmamış bunu edən yalnız ikinci

oyunu olub. Mbappe klub səviyyəsində "Monako"də 27, "Real Madrid"də 62 və PSJ-də 256 qol vurub. Onun həmcinin Fransa millisində 55 qolu var.

Mətləb

Baş redaktor:
Bəhruz Quliyev

Ünvanımız:
Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyli
küçəsi, 66.

Şəhadətnamə: № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazet.az>
E-mail: ses@sia.az

"ƏLINCƏ" AZƏRBAYCAN XƏYRİYYƏ CƏMIYYƏTİNİN ORQANI.
QƏZET 1991-Cİ İL
YANVARIN 11-DƏN ÇIXIR

Tel: 598-33-90
Faks: 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi ilə müəllifin mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Qəzet bazar və
bazar ertəsində
başqa hər gün
nəşr olunur

Tiraj: 3000